

Utasítás az egészségügyi technikai eszközök kezelésére karbantartására (Eü. 12)

Dr. Kurucz Tibor gy. alezredes, a hadtudományok kandidátusa

Az utasítást a Honvédelmi Minisztérium 1972-ben adta ki első ízben. Figyelembe véve az egészségügyi szolgálatban rendszeresítésre kerülő technikai eszközök számát és azok jellegét, kétségtelen, hogy az utasítás kiadása időszerű volt.

Az egészségügyi technikai utasítás kiegészíti a háborús egészségügyi anyagellátás szervezését szabályozó segédleteket és utasításokat.

Az egészségügyi ellátás területén az egészségügyi technika fogalma alatt azon berendezéseket és készülékeket kell érteni, amelyek nem sorolhatók az orvosi diagnosztikai vagy műszeres eszközök közé, de egészségügyi feladatok ellátását szolgálják és csak az egészségügyi szolgálatban vannak rendszeresítve. Ezek nagyrészt gépkocsira vagy utánfutóra szerelt nagyobb berendezések, készülékek, illetve szakgépkocsik:

- sebesültkihordó és -szállító járművek (ideértve gépkocsikat, vonatokat, repülőgépeket, helikoptereket is),
- kötöző- és műtőgépkocsik,
- laboratóriumi gépkocsik (toxikológiai, radiológiai, gyógyszerészeti stb.),
- sterilizáló és desztilláló, valamint fürdető-fertőtlenítő, jéggyártó berendezések,
- vérszállító, továbbá egészségügyi anyagjavító műhelygépkocsik,
- különleges sebesültkihordó és -szállító eszközök: kihúzó csónakok, hordágyfüggesztő berendezések stb.

Az egészségügyi technikai eszközökkel történő biztosítás egyik alapvető sajátossága, hogy az egészségügyi technikával kapcsolatos követelmények csak az egészségügyi berendezésekre vonatkoznak. A forgalmi rendszámmal ellátott egészségügyi szakgépjárművek, valamint az áramforrás aggregátorok technikai kiszolgálását, az alegységszintű karbantartási munkálatokat kivéve és javítását a különleges egészségügyi berendezések kivételével az MN Páncélos és Gépjármű Technikai Szolgálat végzi.

Az egészségügyi technikai biztosítás magában foglalja:

— az MN egészségügyi technikai eszközökkel, készülékekkel történő ellátását,

— a technikai eszközök és készülékek üzemeltetésének, javításának, karbantartásának megszervezését,

— a szabályos tárolást, időszakos ellenőrzést, üzemeltetést, továbbá a konzerválás ellenőrzését a zárolt készletben levő egészségügyi technikánál,

— az egészségügyi technika kezelőszemélyzetének kiképzését, illetve továbbképzését.

(Az egészségügyi technikai eszközök külső — felületi — jellegű karbantartását a tároló alakulatok és intézetek saját erőikkel és eszközeikkel oldják meg. Ezt az érvényben levő átvételi, tárolási és karbantartási előírások szerint kell elvégezni.)

Az előzőkkel összhangban az utasítás nem tartalmazza a gyártástechnológiára, kipróbálásra vonatkozó adatokat, az összes alkatrész részletes leírását, valamennyi tartozék felsorolását. Utóbbiakat a technika vagy berendezés műszerkönyve, tartalomjegyzéke jegyzéke vagy teljességi jegyzéke tartalmazza.

Az utasítás a parancsnoki állomány részére kellő áttekintést nyújt a korszerű egészségügyi technikai eszközök legfontosabb harcászati-műszaki mutatóiról. Az egészségügyi szolgálat vezetői és beosztottai számára leírja az egészségügyi technikai eszközök átvételével, üzembe helyezésével, működtetésével, javításával kapcsolatos ismereteket.

Az egyes eszközök jellemzését követően táblázatosan foglalja össze a gyakrabban előforduló hibajelenségeket, azok okait és elhárításuk módjait.

Az utasítás három fő részre tagolódik. Az első rész általános előírásokat tartalmaz, magában foglalva az egészségügyi technikai biztosítás rendszerét, az átadás-átvétel rendjét, a tárolás és karbantartás szabályait, a javítás megszervezését. Az egyes eszközök leírása az alábbiak szerint épül fel:

— az egészségügyi technikai eszköz rendeltetése és felhasználási területe,

— műszaki jellemzés,

— használati utasítás,

— tárolás és karbantartás,

— javítás.

A második rész az egészségügyi szakgépkocsikkal, utánfutóra szerelt berendezésekkel, valamint sebesültkihordó és -szállító eszközökkel foglalkozik (fogászati, kötöző, vérszállító, laboratóriumi gépkocsik stb.). Az utánfutóra szerelt egészségügyi technikai eszközök közül ismerteti a sterilizáló-desztilláló berendezést, központi mellkasleszívó berendezést, az egyéb eszközök közül a fürdető-fertőtlenítő, valamint jéggyártó berendezést. Magában foglalja a sebesültkihúzó zsák, műanyag csónak, kanadai szán, továbbá a hordágyak, hordágyfüggesztő berendezések, sebesültszállító gépkocsik és vonatok leírását.

A harmadik rész az ún. tábori egészségügyi készülékekkel és eszközökkel foglalkozik: hordozható röntgen, műtő-kötöző asztal, világító eszközök, oxigén palackok és belégzők, oltópisztoly, steril oldatkészítő berendezés, fertőtlenítéshez használt készülék.

A 384 oldal terjedelmű utasítás 189 ábrát (fényképek, műszaki rajzok) tartalmaz.

A javítást illetően három fokozatot különböztet meg:

Kisjavítás (kisebb alkatrészek, tömitések cseréje stb.). Ezeket az egészségügyi technika kezelője köteles elvégezni.

Középjavítás (egyszerű alkatrészek elkészítése, csövek és lámpák cseréje, festés, esztergálás, lakatos és kovácsmunkák elvégzése, orvosi műszerek élesítése, csavarok cseréje). A középjavítást a tábori javítóműhelyek végzik el.

Nagyjavítás (új alkatrészek elkészítése, a készülék, berendezés teljes szétszerelése, alkatrészek cseréje, összeállítás, bemérések, üzemi kipróbálás). Nagyjavítás általában csak ipari üzemekben végezhető el.

A tábori egészségügyi anyagjavító műhely rendszerint valamelyik egészségügyi anyagraktár mellé települve működik. Esetenként célszerű a sérült technika gyűjtőhelyekre irányítani.